

ضمن تشکر :

مقدم مدعوین محترم را گرامی می داریم

تکنولوژی هوشمند مقدمه ای بر شهروند الکترونیک

Smart Technology: An Introduction to Electronic Citizenship

یحیی صمدی مقدم

قال علی (ع):
رحم الله امراء عرف

من این

في این

الي این

امیر مومنان علی (ع) فرمود :

خداوند رحمت کند کسی را که بداند :

به کجا می رود؟

در کجاست ؟

از کجاست ؟

Future

Present

Past

کلان روندهای ۲۰۳۰

- تنوع جمعیتی
- ظهور فرد گرایی و توانمند سازی فردی
- قدرت تکنولوژی (دیجیتال)
- افزایش مقررات و قوانین محدود کننده
- سیستم های خودسازماندهی
- ظهور نسل آلفا
- تحول در آزمایشات ژنتیک

اجتماعی و قانونی

- عدم قطعیت ژئوپلیتیک و
- بومی سازی اقتصاد جهانی
- تغییر قدرت اقتصادی و ظهور
- کلاس میانی

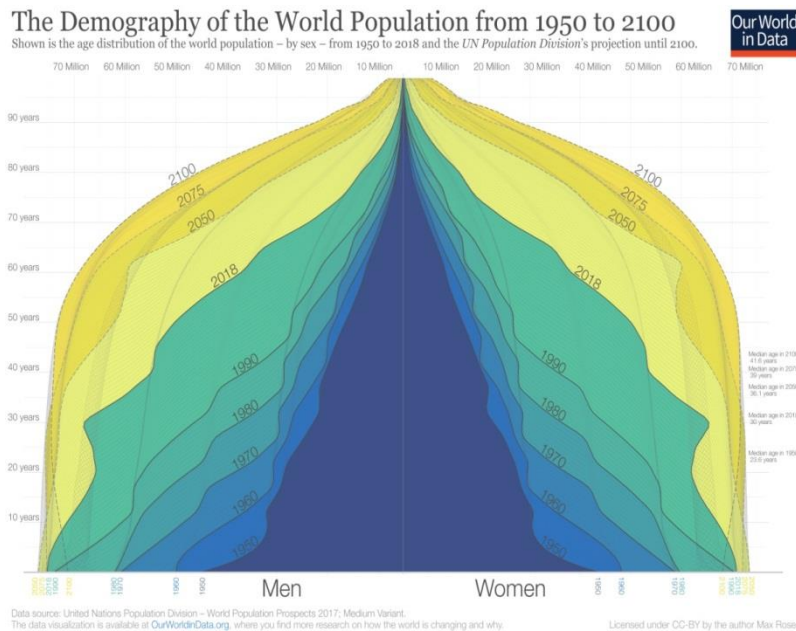
اقتصادی

- تغییرات آب و هوایی و زیست محیطی
- کمبود منابع و افزایش تقاضا برای غذا،
- آب و انرژی
- گسترش شهر نشینی و توسعه شهر
- هوشمند

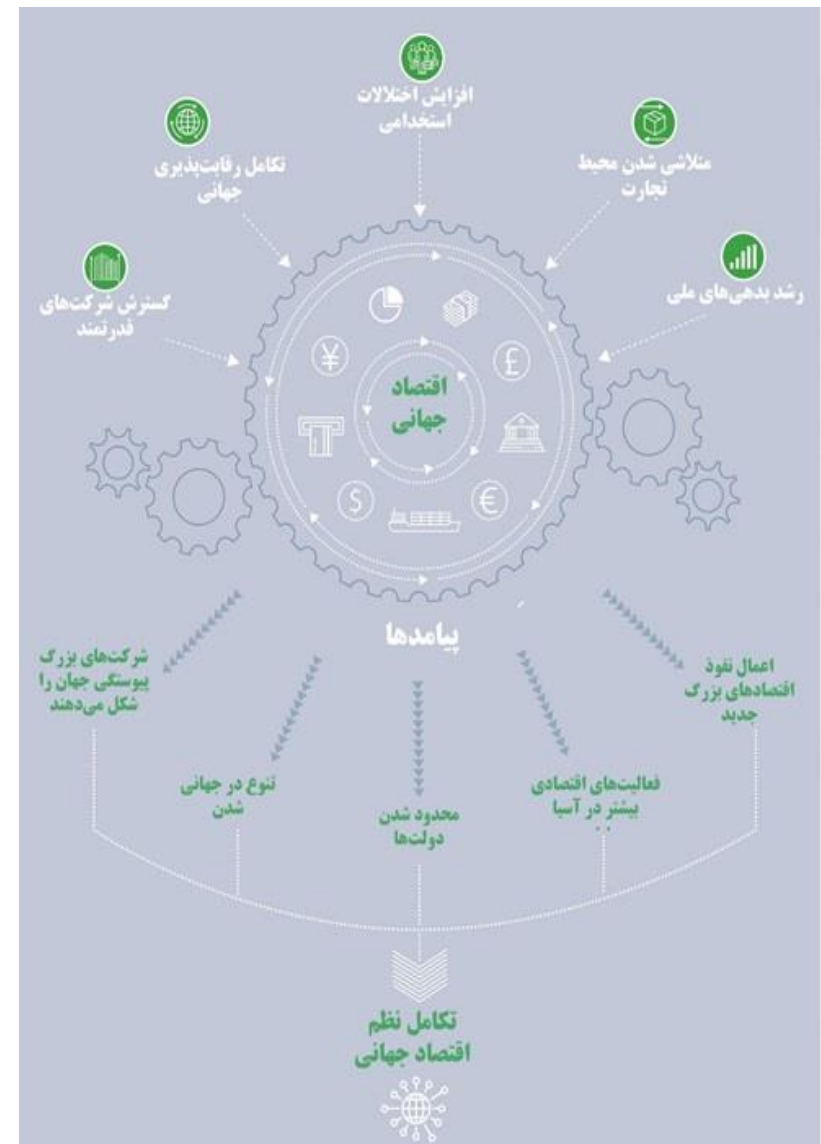
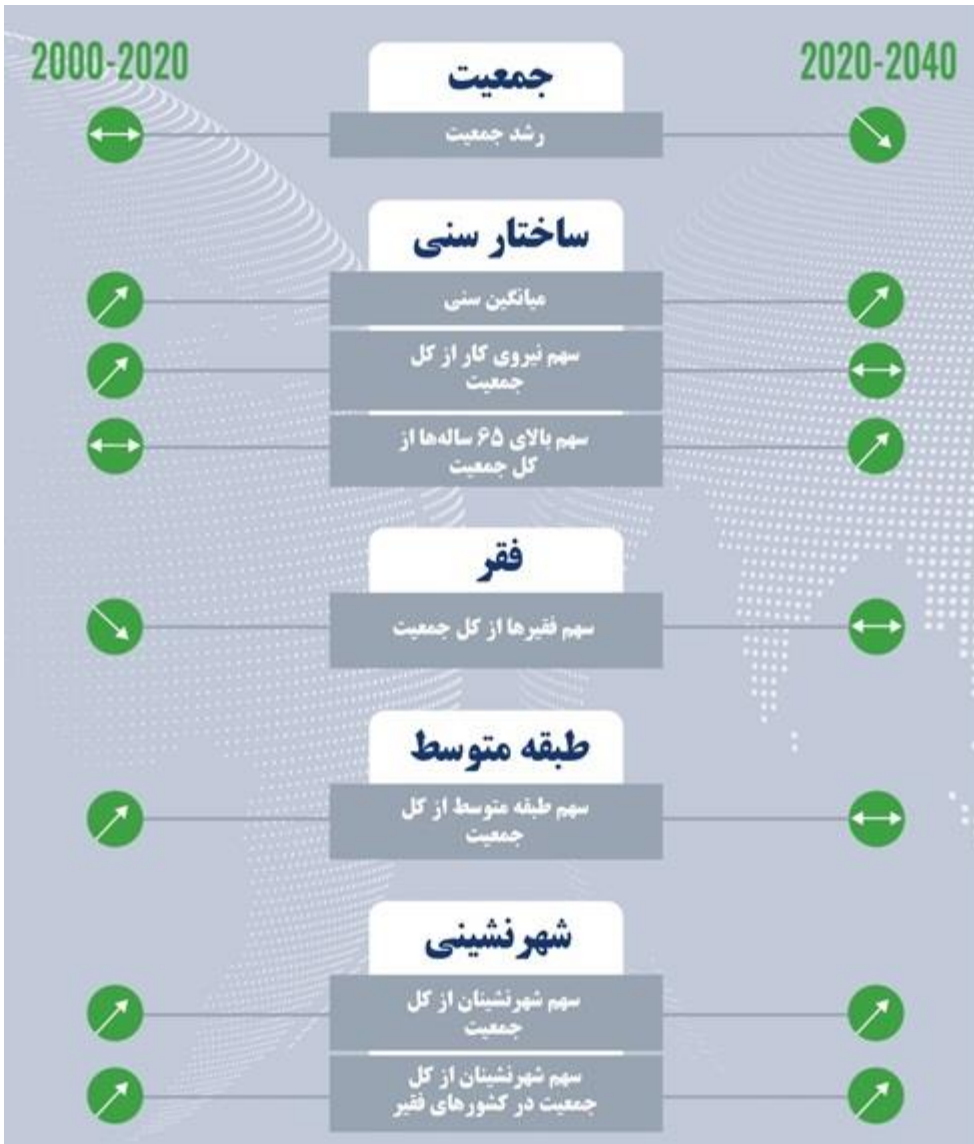
زیست محیطی

- تا سال ۲۰۳۰ جمعیت جهان ۸.۵ میلیارد نفر خواهد شد. برخی از مناطق یا کشورها با گسترش جمعیت انفجاری روبرو خواهند شد و برخی دیگر کشورها خصوصاً ژاپن ، اسپانیا و پرتغال جمعیت آنها رو به کاهش است .
- تا سال ۲۰۳۰ ، تعداد جمعیت بیش از ۶۵ سال حدود یک میلیارد نفر خواهد بود.
- تنوع جمعیتی موجود برای سازمان ها ، برای انتخاب و حفظ استعدادهای، ترکیب سالخوردگی گسترده و ناباروری، منجر به یک جهان کاملاً متفاوت در سال ۲۰۳۰ خواهد شد.
- دو سوم جمعیت جهان در شهرهایی زندگی می کنند که ۸۰٪ تولید ناخالص داخلی جهانی را تولید می کند.

- یک نظم جهانی جدید در حال ظهور است، به این دلیل که قدرت اقتصادی از «غرب» به آسیا تغییر می کند و سلامت اقتصاد جهانی به طور فزاینده با این منطقه پیوند می یابد.
- با توجه به این که عدم اطمینان ژئوپلیتیک در حال افزایش است به علت تغییرات لرزه ای در نگرش به جهانی شدن و حمایت از بازارهای محلی، از جمله مصرف کنندگان، در حال حاضر بیشتر توجه به اثرات کربن و حمایت از اقتصادهای محلی وجود دارد.
- برخی اقتصادهای نوظهور که به سرعت در حال رشد بودند، در حال رکود هستند.
- قیمت کالاها نقش مهمی در انتقال این اقتصادها به سمت عقب دارند. کشورهای در **حال توسعه** در **آسیا**، در مقابله با کشورهای آمریکای شمالی و اروپایی، قدرت بیشتری در جهان به دست خواهند آورد .
- سی سال پیش ، **فرانسیس فوکویاما** ، دانشمند علوم سیاسی سقوط دیوار برلین را "پایان تاریخ" اعلام کرد. منظور او این بود که هژمونی دموکراسی لیبرال غربی و نظم اقتصادی مرتبط با آن ، جهانی می شود و ثبات و رونق گسترده تر را رقم می زند. پیش بینی او زودرس بود. ضرایب جینی - اندازه گیری آماری اختلافات درآمدی - در همه اقشار ثروتمند کشورها ، از کشورهای کم درآمد تا کشورهای پردرآمد ، در حال افزایش است . این نابرابری در حال افزایش ، هم اکنون از جنبش "جلیقه زرد" در فرانسه گرفته تا اعتراضات خیابانی در هنگ کنگ و احساسات انزواطلبانه "برگزیت" و "**اولویت امریکا**" در حال نشان دادن پوپولیسم و ناامیدی است . پوپولیسم با اقدامات حمایت گرایی در ارتباط است.

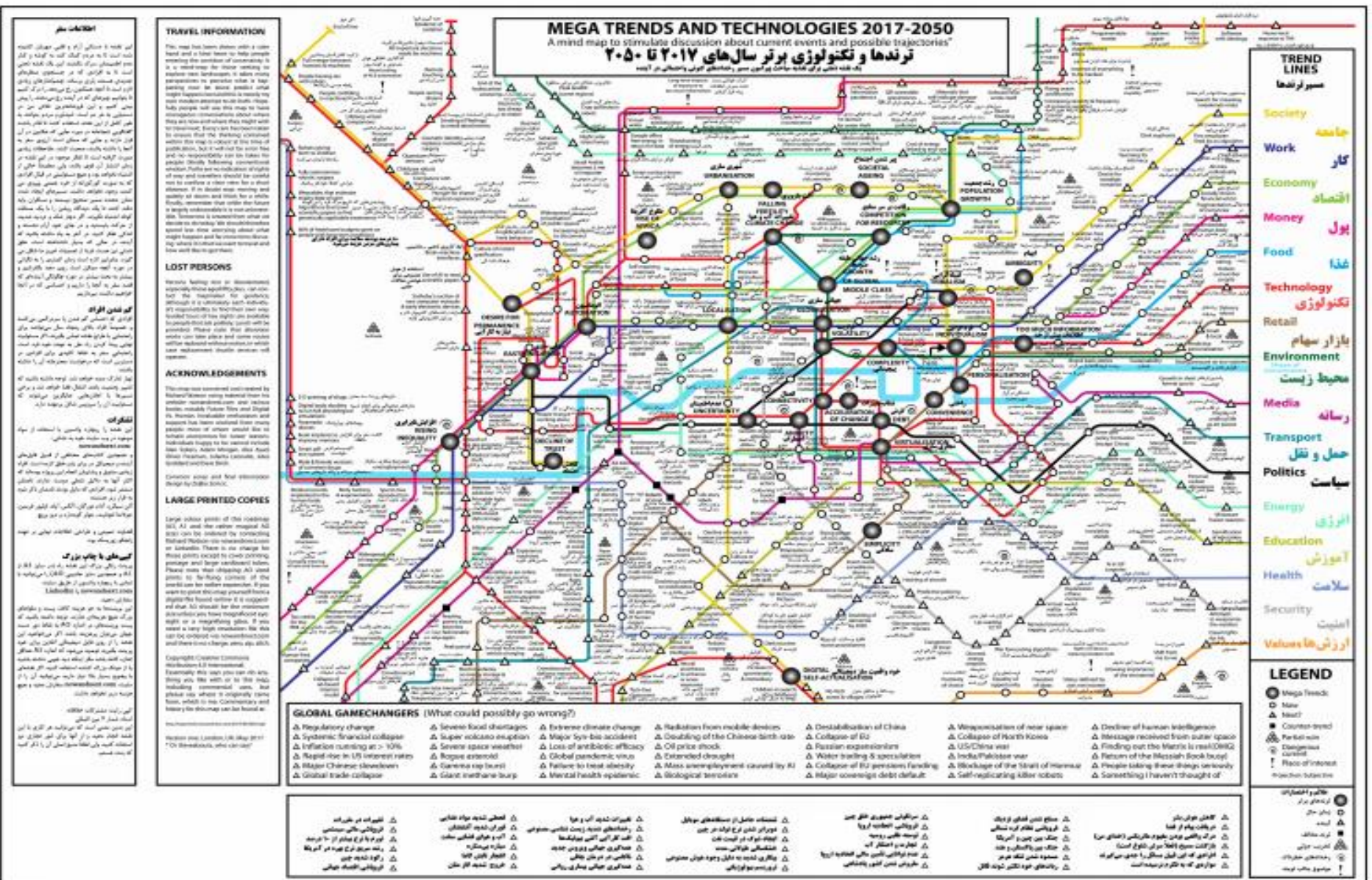

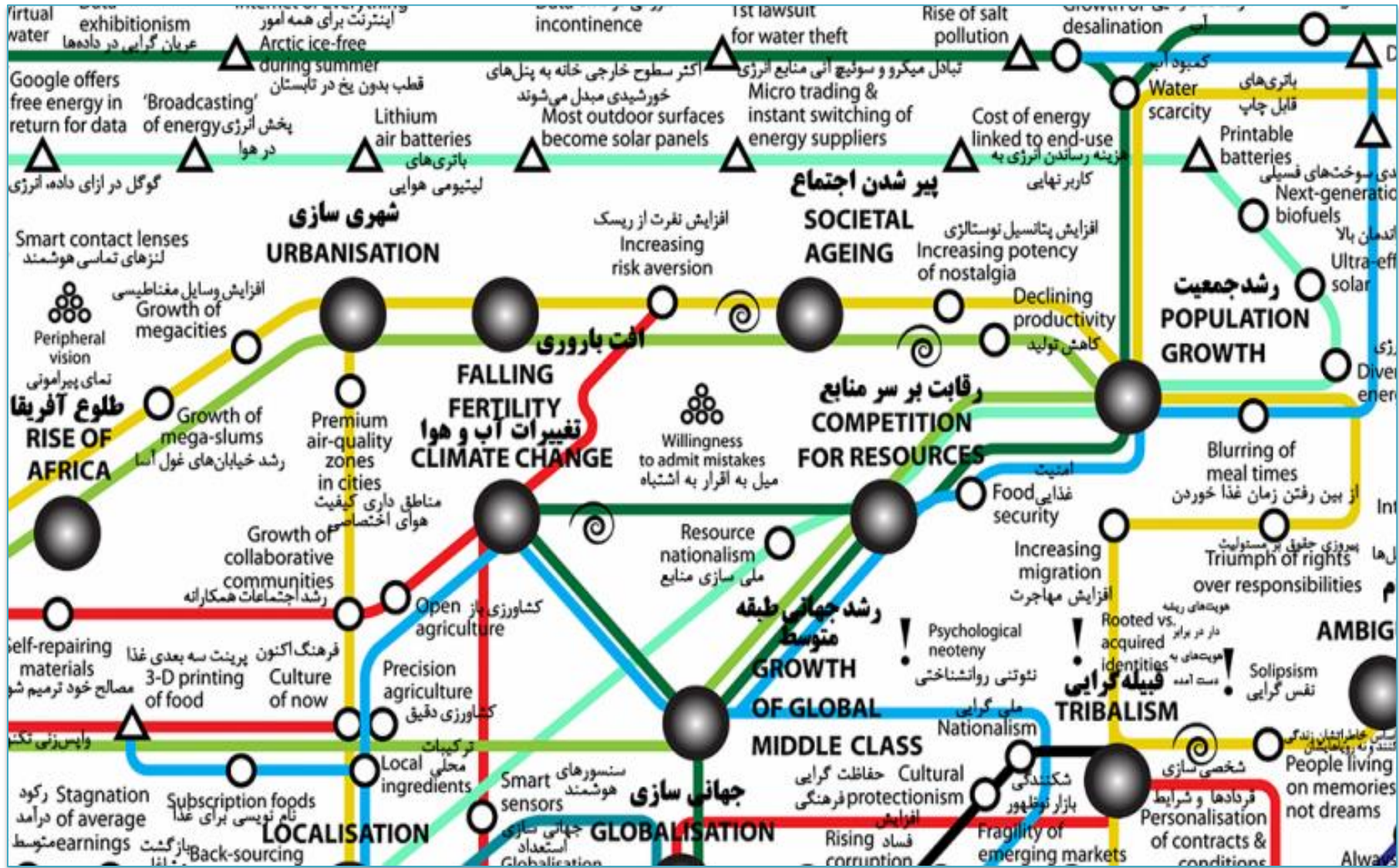
ترند تکنولوژی های برتر ۲۰۱۷ تا ۲۰۵۰:

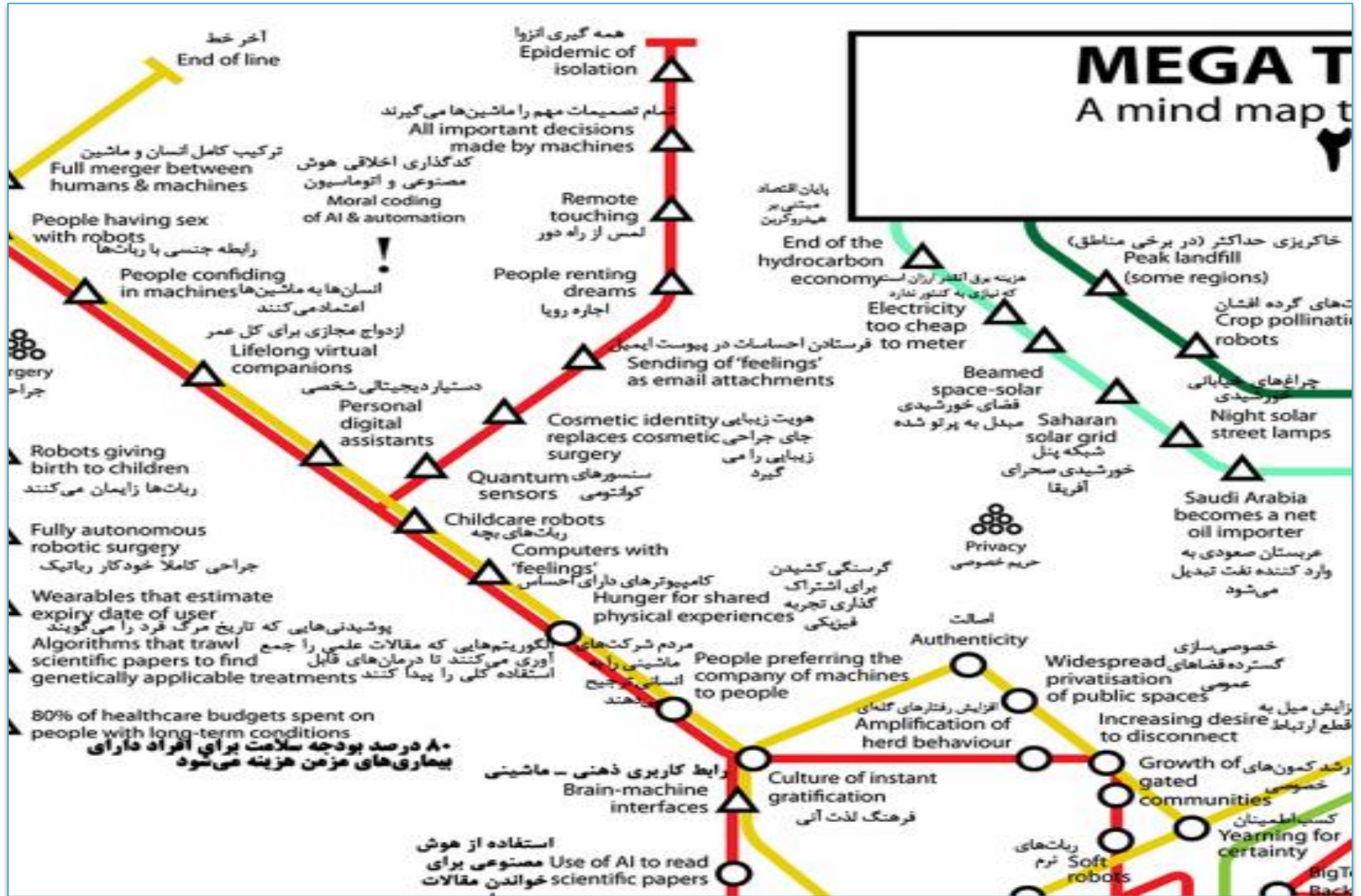
شهرداری مشهد

ترند تکنولوژی های برتر ۲۰۱۷ تا ۲۰۵۰:

ترند تکنولوژی های برتر ۲۰۱۷ تا ۲۰۵۰:

تکنولوژی های آینده

محاسبات و رایانه های کوانتومی

تشخیص چهره و بینایی رایانه‌ای

رابطه‌های صوتی و چت بات ها

هواپیماهای بدون سرنشین

فناوری نانو و علم مواد

لباس های هوشمند

امنیت سایبری

وسایل نقلیه خودران

گجت‌های پوشیدنی

همجویشی هسته‌ای

کشاورزی مدرن و هوشمند

سیستم عامل های دیجیتال

ژنومیک و جهش ژنتیکی موجودات زنده

هوش مصنوعی

ماشین لرنینگ

اینترنت اشیا

بیگ دیتا

بلاکچین

گرافن

برق بی سیم

رایانش ابری

واقعیت مجازی

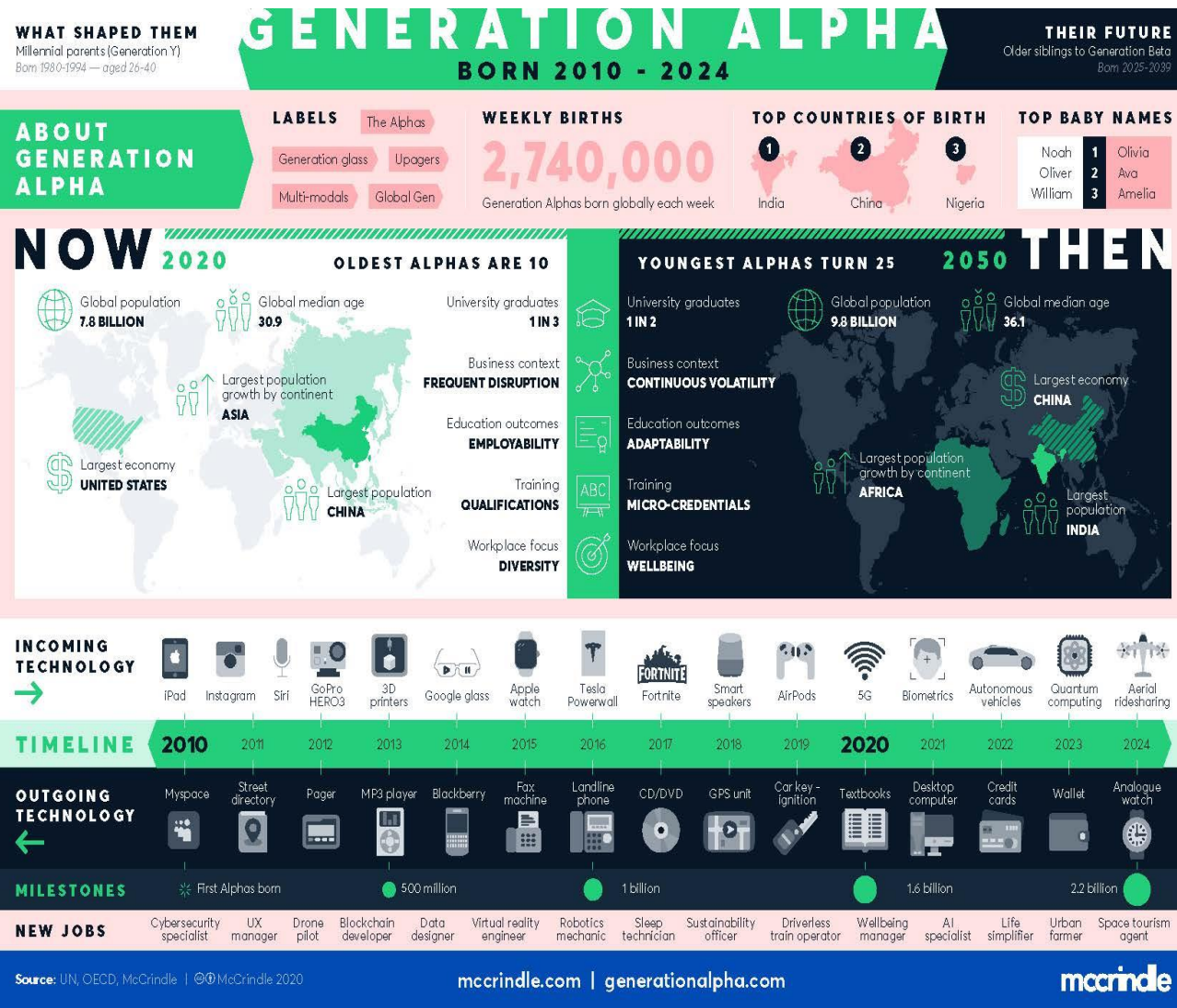
اینترنت 5G و 6G

دوقلوهای دیجیتالی

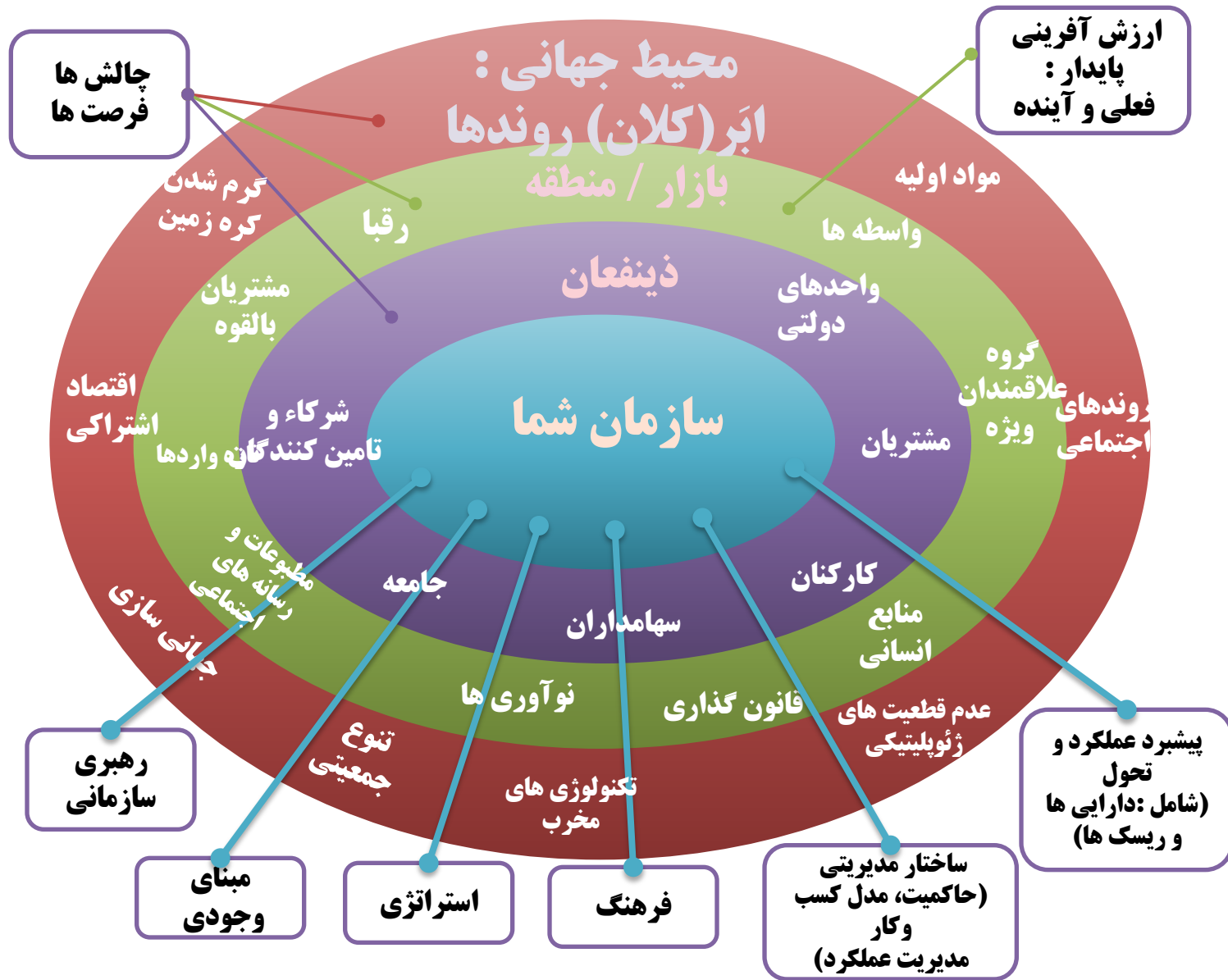
همکاری انسان و ربات

چاپ سه بعدی، چهار بعدی و ساخت مواد طبیعی

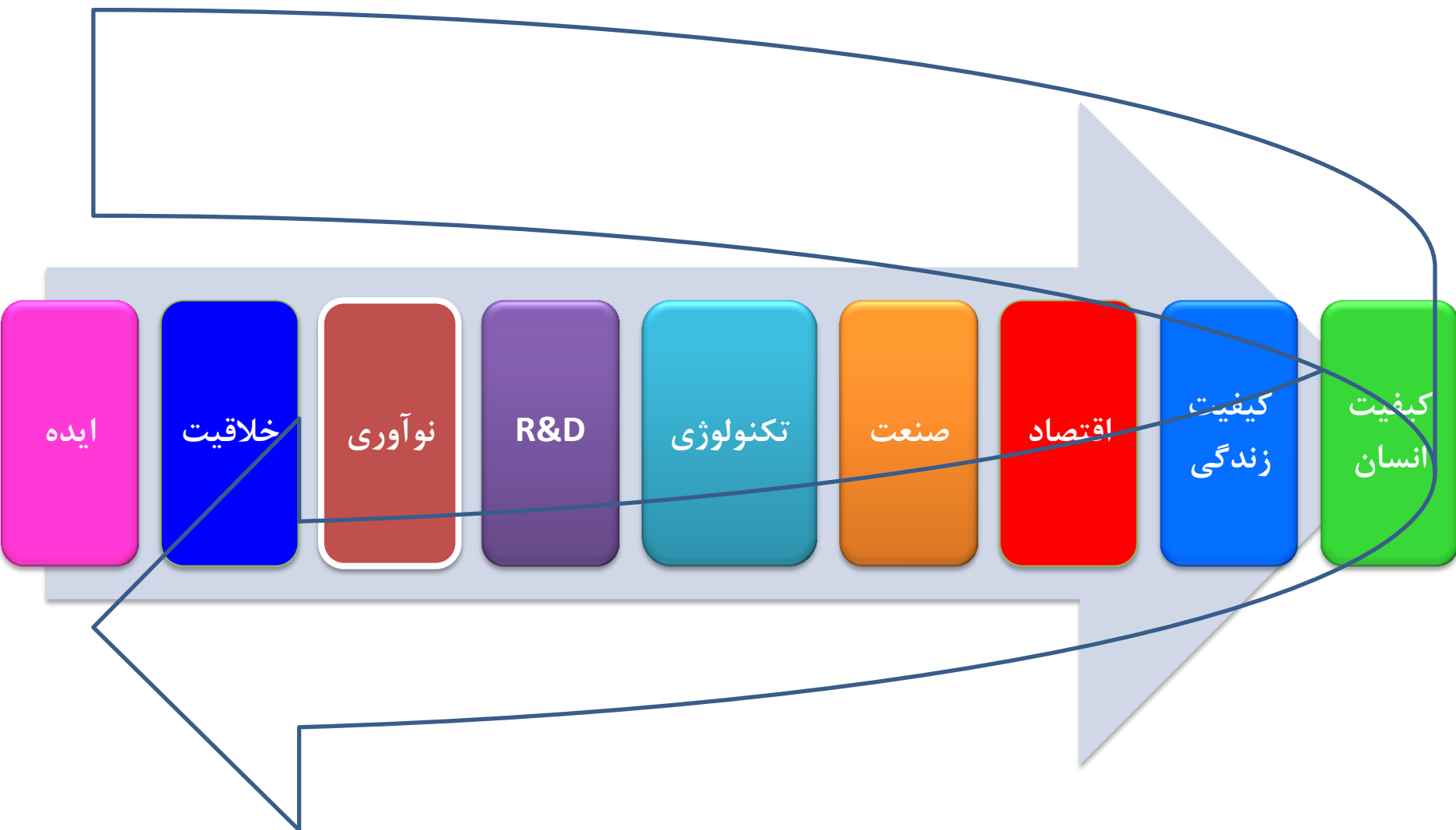

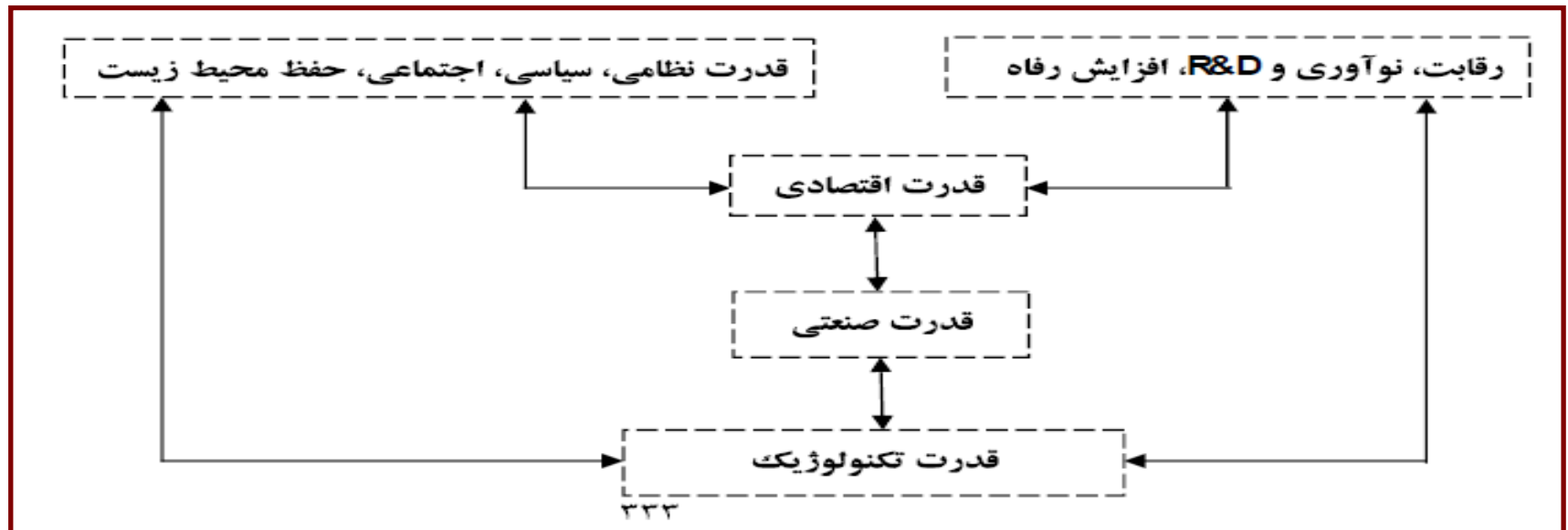
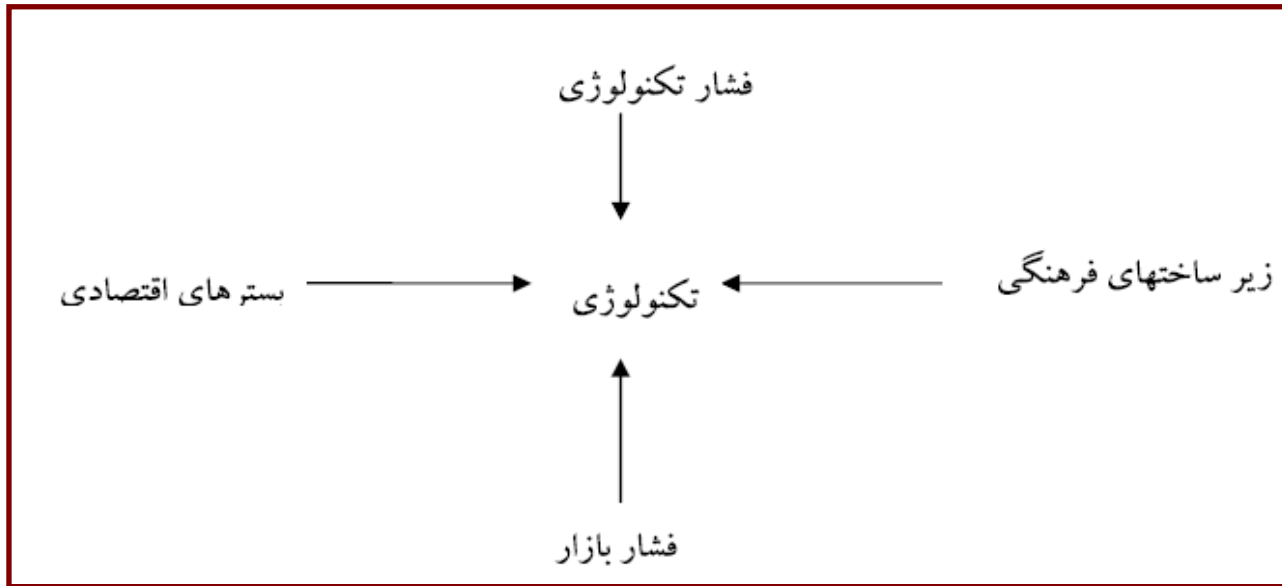

نسل آلفا نخستین نسل بشر است که تمام زمان زندگی خود را به طور کامل تحت تسلط تکنولوژی سپری می کند. سال ۲۰۱۰، همان سالی است که آی پد برای اولین بار به بازار عرضه شد، اینستاگرام به وجود آمد و نام این اپلیکیشن تبدیل به کلمه سال شد.

یک تصویر کلی از حرکت ایده تا کیفیت انسان

کاربرد عملی دستاوردهای علمی و تجربی به منظور پاسخ به یک یا (چند) نیاز :

در یک محصول :

ABS در اتومبیل، DVD در ویدئو یا کامپیوتر، LCD در تلویزیون یا در صفحه نمایش کامپیوتر و ...

در یک فرآیند تولیدی :

Robot در خط تولید یا مونتاژ، AGV در حمل و نقل کارگاهی،

AS/RS در انبار و ...

در یک فعالیت پشتیبانی :

CAD/CAM در طراحی و ساخت نمونه، CAPP در طراحی فرآیند، MRP در برنامه ریزی تولید و ...

A. D. Little

✓ تکنولوژی به منزله‌ی تمامی دانش‌ها، محصولات، فرآیندها، ابزارها، روش‌ها، و سیستم‌هایی تعریف می‌شود که در خلق کالاها یا ارائه خدمات مورد استفاده قرار می‌گیرد (پروفسور طارق خلیل)

✓ تکنولوژی همان ”روش و شگرد انجام کارها“ است (پروفسور طارق خلیل)

✓ تکنولوژی به مفهوم بکارگیری دانش علمی برای حل مشکلات توسعه‌ی یک جامعه است (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، OECD)

✓ تکنولوژی یعنی بکارگیری خلاقانه‌ی دانش، ادراک و مهارت در طراحی و ساخت محصولات پرکیفیت (یکی از مجامع ملی انگلستان)

✓ تکنولوژی، سیستمی است برای تبدیل دانش فنی به محصولات تجاری (گاهانی، نویسنده هندی)

یک مفهوم اصلی در طراحی یک استراتژی تکنولوژی مفهوم شایستگی اصلی است .

شایستگی اصلی عبارت است از :

نقطه قوت درونی است که یک

استراتژی به اتکای آن طراحی و ساخته

می شود . می تواند در یک محصول ،

در یک فرایند یا در شیوه یکپارچه

کردن دارایی های تکنولوژیکی اش

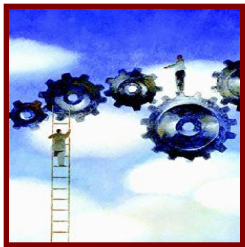
باشد.

Technology = Techne + Logie/Logia

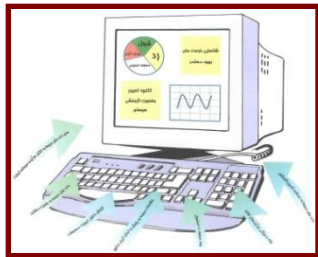
Technologie

بر اساس ماهیت نقش تکنولوژی دیدگاه‌های مختلفی در خصوص آن وجود دارد، از

آن میان به چهار دیدگاه ذیل اشاره می‌شود:

✓ تکنولوژی بعنوان ابزار

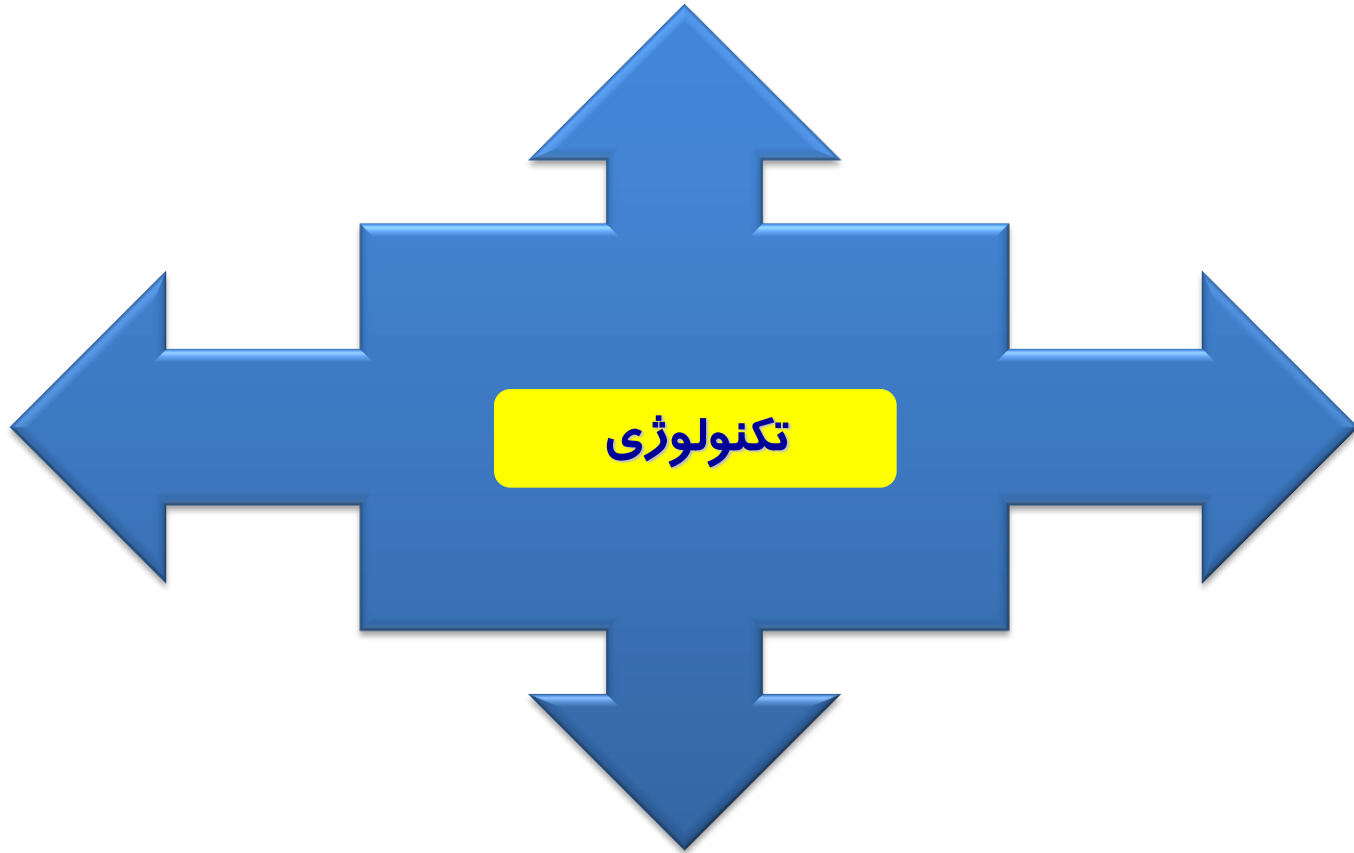

✓ تکنولوژی بعنوان سیستم تبدیل

✓ تکنولوژی بعنوان دانش

✓ تکنولوژی بعنوان مستتر در قالب چیزهای دیگر و متبلور و مجسم در اشیاء

ماشین آلات یا عامل تکنیکی

توانایی های انسانی یا عامل انسانی

سازماندهی و مدیریت یا عامل سازمانی

اطلاعات و دانش فنی یا عامل اطلاعات

سیستم های هوشمند و انواع هوشمند سازی :

سیستم های هوشمند سیستم هایی هستند که فناوری پیشرفته ای داشته و نسبت به جهان اطراف خود واکنشی توام با ادراک دارند. در اواخر دهه ی ۱۹۵۰ میلادی مطالعاتی انجام شد که چگونگی روند ادراک کامپیوترها از محیط اطراف شان و نحوه تفسیر تصاویر و ترتیب ویدئوها را مشخص ساخت؛ از آن زمان به بعد، این فناوری قدرت روز افزونی یافت و به بخش جدایی ناپذیری از جامعه و صنعت تبدیل شد.

سیستم های هوشمند در حوزه های خود بر تعامل با کاربرانی از نوع بشر و تغییرات و پویایی محیط های اجتماعی و فیزیکی تمرکز دارند. ربات های امروزی دستگاه مستقلی هستند که می توانند محیط اطراف شان را درک کنند و اهداف خاصی را دنبال نمایند. سیستم های هوشمند را می توان به گونه های مختلفی مانند برنامه های تشخیص چهره، تعیین هویت خرید اختصاصی آمازون (Amazon) و یا جاروبرقی خودکار رومبا مشاهده نمود.

در عصر حاضر، سیستم های هوشمند آماده می شوند تا نقش های بیشتری را به خود اختصاص دهند. از جمله این نقش ها می توان به موارد زیر اشاره کرد :

اتوماسیون صنعتی ، خدمات رباتیک، خدمات پزشکی، بازرسی و نظارت بصری، نویسه خوانی، کاربردهای نظامی، خدمات آموزشی، دنیای سرگرمی، نقل و انتقالات هوشمند، تشخیص هویت با استفاده از فناوری بیومتریک و...

سیستم های هوشمند چالش هایی را نیز در زمینه مطالعه و تحقیق به همراه دارند. بسیاری از این چالش ها مرتبط با محاسباتی است که در ارتباط با جهان فیزیکی و پویا روی می دهند. اشکال این موضوع آن است که در طول انجام محاسبات، جهان همچنان تغییر می کند؛ بنابراین محاسبات انجام شده منسوخ و دیگر به کار نمی آیند !

Smart technology refers to advanced devices and systems that integrate computing and telecommunication capabilities, enabling connectivity, automation, data analysis, and adaptive functionality to enhance comfort, convenience, and efficiency in various aspects of life. These technologies often incorporate sensors to monitor their environment, and software and processing power to analyze data and make intelligent decisions or adjustments, often learning from user interactions

فناوری هوشمند به دستگاه‌ها و سیستم‌های پیشرفته‌ای اشاره دارد که قابلیت‌های محاسباتی و مخابراتی را ادغام می‌کنند و امکان اتصال، اتوماسیون، تجزیه و تحلیل داده‌ها و قابلیت‌های تطبیقی را برای افزایش راحتی، آسایش و کارایی در جنبه‌های مختلف زندگی فراهم می‌کنند. این فناوری‌ها اغلب حسگرهایی را برای نظارت بر محیط خود و نرم‌افزار و قدرت پردازش را برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و تصمیم‌گیری‌ها یا تنظیمات هوشمند، که اغلب از تعاملات کاربر یاد می‌گیرند، در خود جای می‌دهند.

تکنولوژی هوشمند کلید طراحی، اجرا و بهره برداری از شهرهای هوشمند است. با پیشرفت علم و فناوری، ارائه خدمات تکنولوژی هوشمند مقرون به صرفه شده و ایجاد شهرهای هوشمند از نظر اقتصادی به گزینه ای مناسب تبدیل شده است.

سنسورهای IoT، و فناوری های مختلف برای اتصال اجزای درون شهر استفاده می کند که بر هر لایه ای از یک شهر، از پایین سطح خیابان ها تا هوایی که شهروندان نفس می کشند را تحت تاثیر قرار می دهد.

داده های مربوط به تمام بخش ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و الگوها از داده های جمع آوری شده حاصل می شوند.

شهر هوشمند (Smart city) یک منطقه شهری است که از انواع مختلف

سنسورها و روش های الکترونیکی برای جمع آوری اطلاعات استفاده می کند. این اطلاعات سپس برای مدیریت کارآمد دارایی ها، منابع و خدمات شهری استفاده می شود. این فرآیند، شامل جمع آوری اطلاعات از شهروندان، دستگاه ها و منابع شهری است که برای پایش و مدیریت ترافیک خودرو ها و سیستم های حمل و نقل، نیروگاه های برق، تأسیسات شهری، شبکه های تأمین آب، مدیریت پسماند، کشف جرم، سیستم های اطلاعاتی، مدارس، کتابخانه ها، بیمارستان ها و دیگر خدمات اجتماعی، آنالیز و پردازش می شود.

منظور از تکنولوژی هوشمند چیست؟

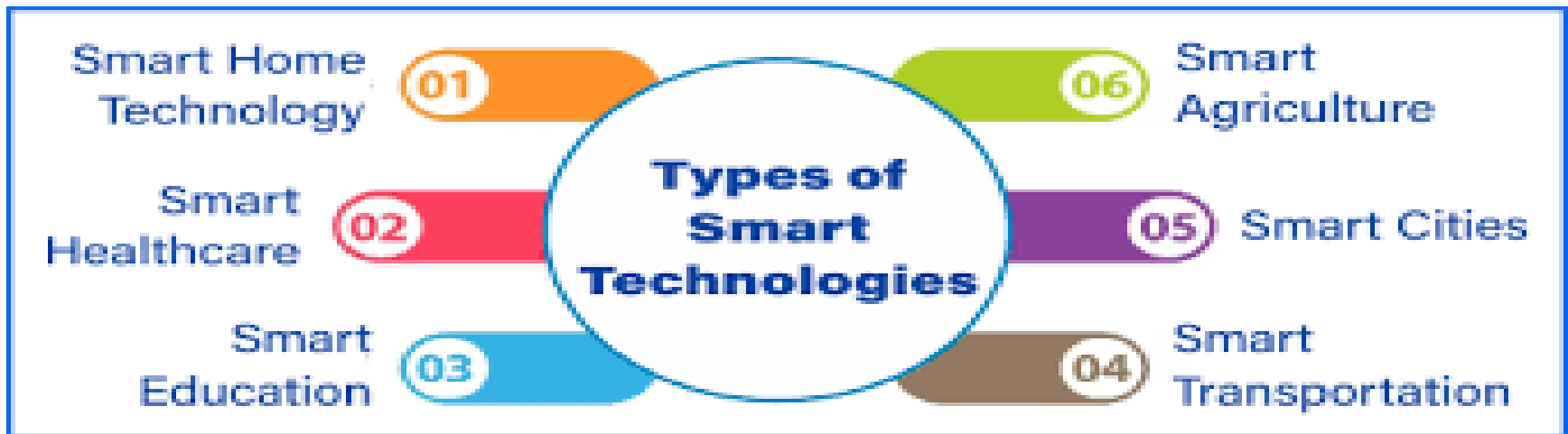
تکنولوژی هوشمند در واقع از تجزیه و تحلیل داده های بزرگ، یادگیری زبان ماشین و هوش مصنوعی برای آگاهی و شناخت پیدا کردن نسبت به اشیایی که در گذشته بی جان محسوب می شدند، استفاده می کند. انواع قابل توجه دستگاه های هوشمند عبارتند از: گوشی هوشمند، خودروی هوشمند، ترموستات هوشمند، آیفون هوشمند، قفل هوشمند، یخچال هوشمند، ساعت هوشمند، دستیار صوتی هوشمند، عینک های هوشمند و

با ارائه طیف گسترده ای از مزایای هوشمندسازی در صنایع مختلف، روند تکنولوژی هوشمند در حال گسترده تر شدن است و هیچ نشانه ای از کاهش را نشان نمی دهد. از این گذشته، همه ما می خواهیم در زمان و هزینه خود صرفه جویی کنیم و در این فرآیند راحت تر و ایمن تر شویم.

تکنولوژی هوشمند در صنعت:

صنایع مختلف اعم از تولید، املاک و مستغلات، ورزش، کشاورزی، مراقبتی و بهداشتی، خدمات و سایر بخش‌ها - از اینترنت اشیا برای اهداف و وظایف مختلف استفاده می‌کنند. در این صنایع از حسگرها برای ردیابی و مدیریت موجودی استفاده می‌کنند. همچنین از اینترنت اشیا برای اطمینان از استفاده بهینه از انرژی و نظارت و کاهش خطرات امنیتی، شناسایی خطرات سلامت و ایمنی کارگران و مدیریت و بهبود عملکرد کارکنان استفاده می‌کنند.

سیستم های حمل و نقل هوشمند:

در پاورپوینت سیستم های حمل و نقل هوشمند در مورد سیستم های مختلف هوشمند حمل و نقل و تجهیزات و کاربردهای آن صحبت شده است. در سیستم های هوشمند فناوری های متفاوتی بکار می رود. از سیستم های اولیه ای مانند هدایت خودرو و سیستم کنترل چراغ های راهنمایی، تابلوهای اعلان ترافیک، دوربین سرعت سنج و سیستم خودکار شناسایی شماره خودرو گرفته تا سیستم های پیشرفته و پیچیده تری که بطور همزمان اطلاعات متفاوتی را از منابع متفاوت یکپارچه می کند.

سیستم حمل و نقل هوشمند، مدیریت ترافیک در شهرهای هوشمند را برعهده دارند. این سیستم با کاهش ازدحام در جاده ها زمان پاسخدهی و رسیدگی به شرایط بحرانی را کاهش می دهد. سنسورها، فناوری های ارتباطی پیشرفته و شبکه های با سرعت بالا که در سیستم حمل و نقل هوشمند وجود دارند، همگی به کاهش زمان پاسخدهی کمک کرده اند.

سیستم های حمل و نقل هوشمند از فناوری های مختلفی برای نظارت، ارزیابی، افزایش کارایی و امنیت استفاده می کنند. در واقع می توان گفت که سیستم های حمل و نقل هوشمند از فناوری های نوین برای حمل و نقلی کارا، مقرون به صرفه و امن استفاده می کنند.

هتل هوشمند:

هتل‌های هوشمند با ظهور طرح‌های ساختمان‌های هوشمند اهمیت پیدا کرده‌اند. طرح ساختمان‌های هوشمند به منظور توسعه فضای زندگی و کار هوشمند، با استفاده از تکنولوژی‌های هوشمندی که بر کیفیت زندگی تأثیر می‌گذارند مانند سیستم‌های روشنایی و سرمایش و گرمایش، توسعه داده شده است.

هتل هوشمند، از هوشمندسازی به منظور جایگزینی برای روش ثبت نام در هتل، باز کردن درها، تعویض چراغ‌ها و روشن کردن دوشاخه‌ها با فشار دادن یک دکمه، دستورات صوتی و کنترل دستگاه‌ها و تجهیزات خانه هوشمند با استفاده از گوشی‌های هوشمند استفاده می‌کند.

پارکینگ هوشمند:

جستجوی جای پارک برای ماشین معمولاً فرآیندی زمان بر و خسته کننده است که بسیاری از شهروندان درگیر آن هستند. در کنار اینکه پارکینگ یک مشکل روزمره است، تاثیر زیادی بر آلودگی کره زمین نیز دارد. با توجه به مشکلات مختلف ناشی از جستجوی مکان‌های پارک، تنها یک سوال باقی می ماند: چگونه می توان این مشکل را برطرف کرد؟ پاسخ پارک هوشمند است، اما پارکینگ هوشمند چیست؟

به طور خلاصه، پارک هوشمند یک راه حل پارکینگ است که شامل سنسورهای پارک هوشمند، دوربین‌ها یا سنسورهای شمارش گر در زمین است. این دستگاه‌ها معمولاً در مکان‌های یا در کنار آنها پارک تعبیه می‌شوند تا تشخیص دهند که آیا محل‌های پارک خالی یا پر هستند. این موضوع از طریق جمع آوری داده‌ها در زمان واقعی اتفاق می‌افتد. سپس داده‌ها به یک برنامه تلفن همراه یا وب سایت پارکینگ هوشمند منتقل می‌شود که در دسترس بودن را به کاربران خود اطلاع می‌دهد. برخی از شرکت‌ها اطلاعات درون برنامه‌ای دیگری مانند قیمت و مکان پارکینگ را نیز ارائه می‌دهند. به این صورت که این امکان را به شما می‌دهد تا هر گزینه پارکینگ که در دسترس شماست را بررسی کنید.

بیمارستان هوشمند:

یک بیمارستان هوشمند، هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، شبکه‌های 5G و دیگر پیشرفت‌های فناوری را از **edge** تا **cloud** به کار می‌گیرد تا به طور یکپارچه عملیات را برای مراقبت سریع و پیشرفته از بیمار هماهنگ و همسو کند. از مراحل ثبت نام گرفته تا تصویربرداری، اتاق عمل یا ایستگاه پرستاران.

ارتباط بهتر و گستردگی داده‌های تولید شده بازخوردهای ارزشمندی را برای افزایش میزان رضایتمندی بیمار، ساده کردن گردش کار پزشکان و کاهش هزینه‌ها ارائه می‌دهد.

آینده شهر هوشمند و کاربرد ها:

ترکیب اتوماسیون، یادگیری ماشین و اینترنت اشیا امکان پذیرش فناوری های شهر هوشمند را برای کاربردهای مختلف فراهم می کند. به عنوان مثال، پارکینگ هوشمند می تواند به رانندگان کمک کند تا جای پارک را پیدا کنند و همچنین امکان پرداخت دیجیتالی را فراهم می کند.

مثال دیگر مدیریت ترافیک هوشمند برای نظارت بر جریان ترافیک و بهینه سازی چراغ های راهنمایی برای کاهش ازدحام است، در حالی که خدمات اشتراک سواری را می توان توسط زیرساخت شهر هوشمند نیز مدیریت کرد.

ویژگی های شهر هوشمند همچنین می تواند شامل صرفه جویی در مصرف انرژی و کارایی محیط زیست باشد، مانند چراغ های خیابانی که هنگام خالی بودن جاده ها کم نور می شوند. چنین فناوری های شبکه هوشمند می توانند همه چیز را از عملیات تا تعمیر و نگهداری و برنامه ریزی تا منابع تغذیه بهبود بخشند.

طرح‌های شهر هوشمند همچنین می‌تواند برای مبارزه با تغییرات آب و هوایی و آلودگی هوا و همچنین مدیریت زباله و بهداشت از طریق جمع‌آوری زباله، سطل‌ها و سیستم‌های مدیریت ناوگان با قابلیت اینترنت استفاده شود. جدای از خدمات، شهرهای هوشمند امکان تدارک تدابیر ایمنی مانند نظارت بر مناطق با جرم بالا یا استفاده از حسگرها را برای فعال کردن هشدار اولیه برای حوادثی مانند سیل، رانش زمین، طوفان یا خشکسالی فراهم می‌کنند.

ساختمان‌های هوشمند همچنین می‌توانند مدیریت زمان واقعی فضا یا نظارت بر سلامت سازه و بازخورد را برای تعیین زمان نیاز به تعمیرات ارائه دهند. همچنین شهروندان می‌توانند با دسترسی به این سامانه، هرگونه مشکلی مانند چاله‌ها را به مسئولان اطلاع دهند، در حالی که حسگرها می‌توانند مشکلات زیرساختی مانند نشتی در لوله‌های آب را نیز رصد کنند.

علاوه بر این، فناوری شهر هوشمند می‌تواند کارایی تولید، کشاورزی شهری، مصرف انرژی و موارد دیگر را بهبود بخشد.

شهرهای هوشمند می‌توانند انواع خدمات را برای ارائه راه حل‌های مشترک برای شهروندان به هم متصل کنند.

۶ مثال جذاب از شهر های هوشمند در جهان :

۱-شهر سئول در کره جنوبی

۲-شهر نیویورک در آمریکا

۳-شهر چنای در هند

۴-شهر بوئنوس آیرس در آرژانتین

۵-شهر بارسلونا در اسپانیا

۶-شهر دبی در امارات

هوشمند سازی در تهران و برخی کلان شهرها :

- پلیکیشن تهران من
- پیاده سازی نرم افزار دوچرخه سواری
- پیشبرد طرح کاهش پسماند شهری با ظرفیت شهر هوشمند
- اجرای هوشمندسازی تهران بر مبنای نقشه راه
- امضای تفاهم نامه میان سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران با شهرداری بعضی از مناطق تهران
- برگزاری انتخابات تمام الکترونیک شورایاریها
- راه اندازی سامانه جامع معاملات
- توسعه سامانه مدیریت شهری ۱۳۷
- سامانه «تهران بلیت» برای تهیه بلیت‌های اماکن تفریحی و فرهنگی شهرداری تهران
- نقشه آنلاین تهران

عوامل متعددی بر تکنولوژی هوشمند تاثیر گذارند که در دسته‌های اقتصادی، سیاسی و قانونی، اجتماعی و فرهنگی، و تکنولوژیکی طبقه‌بندی می‌شوند. این عوامل شامل سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، دسترسی به سرمایه، بازار رقابتی، زیرساخت‌های ارتباطی، حمایت دولتی، قوانین و مقررات مناسب، امنیت سایبری، سطح آموزش و مهارت، فرهنگ نوآوری، پذیرش فناوری، پیشرفت‌های تکنولوژیکی و استانداردها هستند.

هدف غایی : یک نظام یکپارچه و هماهنگ

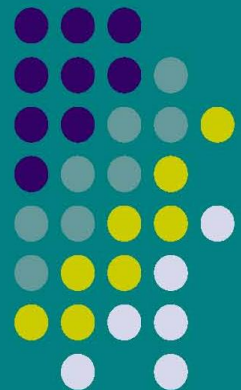

پیتر دراگر - مدیریت در جامعه آینده :

در حال حاضر هر سازمانی باید آمادگی **کنار گذاشتن** هر آنچه انجام می دهد را داشته باشد.

مدیران باید یاد بگیرند که هر چند سال یکبار درباره فرآیند، خدمات، مراحل انجام کار و خط مشی ها تجدید نظر کنند.

(پیتر دراگر)

به جانِ خودت بیفت!

خودت خودت را بساز،

وگرنه ... دیگران به تو شکل می
دهند.

«لِیس لِلانسان الا ماسعی»
«الِیس اللہ بِکاف عبده»

به امید دیدار مجدد